

slaget bliver til Lov, rundt omkring i Landet rejse sig Folk, som ville fordre deres Huse til Selvejendom i Genhold til Lovens Bestemmelser? Vil man ikke friste flere Folk til at gaae til Domstolene for at skaffe sig en Ret, som de nu engang med nogen Berettigelse troe at have faaet i Genhold til Motiveringen, her i Tale af denne Bestemmelse, og vil man ikke nedop derved styrke den Bevægelse, som man skal gjøre alt Sit for at stille? Det er dette Hensyn, som bevæger mig til bestemt at fraraade det høie Thing at stemme for Forslaget under Nr. 1. — Forslaget under Nr. 2 har ikke denne Betydning for mig; men det har dog den Betydning, at man derved forrykker hele det Grundlag, hvorpaa mit Lovforslag er bygget. Mit Lovforslag er bygget paa den Grundsetning, at de nyværende Contracter skulle løbe ud, at de ikke skulle kunne hæves paa Halvveien. Dette er en af de Betingelser, som stadig have været opstillede fra den ene af de Parters Side, som der her er Tale om at dele imellem, dette, at man ikke maatte gribe ind i de bestaaende Contracter. Nu vil man vel sige, at man ikke griber ind i Contracterne, naar man frasiger sig sin Ret efter Contracten; men dertil svarer jeg: Man bryder Contracterne paa en Tid, som ikke tilsigtes ved denne Lov; denne Lov gaar ud fra, at Contracterne skulle opretholdes, indtil de løbe ud ad naturlig Vej; først da træder denne Lov i Kraft. Naar man nu vil spørge, om der er nogen Udsigt til, at denne Bestemmelse vil komme til nogen Anvendelse, saa siger jeg, at dette kun i ganske overordentlig sjældne Tilfælde vil skee. Vi maane erindre, at gamle Fæstere sidde paa langt billigere Vilkaar end de nyere Fæstere; den gamle Fæster sidder for langt billigere Afgifter end den Søn, som kjøber Gaarden ved Auction, vil komme til at sidde for. Hvad er da nu det Naturlige, naar der ikke kommer andre Grunde, som jeg strax skal omtale, til? Det er, at den gamle Fæster bliver siddende saa længe som muligt, længe efter at han selv paa nogen Maade kan tage Deel i Arbejderne ved Gaardens Drift, fordi hans Familie og hans Børn have et saa meget større Overflud af Gaardens Drift, paa Grund af de billige Afgifter, paa hvilke han sidder. Disse

Fordele skulde han altsaa opgive! Naar man dertil siger, at dette nu skeer, saa svarer jeg: Ja; men hvorfor skeer det nu? Det, som ligger for, naar denne Lov kommer ud, er noget ganske Andet. Det skeer nu, fordi den ældre Fæster mangen Gang har nogen Tvivl og Frygt for, at et af hans Børn ikke skal faae Gaarden i Fæste efter hans Død, og naar han da ellers er istand til at skaffe en Fordeel tilfæde for et af sine Børn, saa siger han: Den Fordeel, jeg nu har ved at blive siddende paa lave Afgifter, vil jeg ofre for at opnaae Sikkerhed for, at min Søn skal faae Fæstet efter min Død. Men naar nu denne Lov kommer ud, saa er der for den ældre Fæster slet ikke nogen Uvished mere. Han veed, at naar han dør, har hans Søn den Rettighed, som gives ved denne Lov, og hvad skulde saa bevæge ham til at frasige sig Fæstet? Naar man vil forrykke hele det Grundlag, hvorpaa Loven er bygget, saa maa der dog være Udsigt til, at man vil kunne gjøre Gavn dermed i en betydelig Grad; men denne Ret vil jo kun i et aldeles forsvindende Antal Tilfælde blive benyttet, og saa mener jeg, at der ikke er Grund for det høie Thing til at frasige det Grundlag, der forsaavidt har vist sig at være anerkjendt fra alle Sider. Denne Bestemmelse, dette Grundlag, dette Udgangspunkt er anerkjendt fra Næggjeringens Side, og ogsaa fra den anden Side, og hvorfor saa rolke derved, hvorfor udsætte Loven for ogsaa i dette Punkt at træffe paa Banfæligheder, blot for denne i praktisk Henseende ubetydelige Sags Eftlyd? Jeg kan derfor heller ikke troe, at det høie Thing vil vedtage dette Forslag. — Det næste Forslag, som jeg vil sige et Par Ord om, er Forslaget under Nr. 7. Efter dette Forslag tillades det Jorddrokten og den sidste Fæster eller hans Børn, naar de forud ere blevne enige om Verdien af Besætning, Inventarium, Sæd og Afgrøde, da at lade dette følge med ved Auctionen. Hvorfor jeg og flere Medlemmer ikke have sluttet os hertil, er, fordi vi befrygte, at medens Afgjørelsen af de forskellige Spørgsmaal, som der her bliver Tale om ved Gaardens Ledighed, i mange Tilfælde kunne blive vanfærlige nok for den Paagjælt-